

FLAMINGO

In ZOO Antwerpen en ZOO Planckendael vind je drie verschillende flamingosoorten:

Chiliflamingo
(ZOO Planckendael)

Cubaanse flamingo
(ZOO Antwerpen)

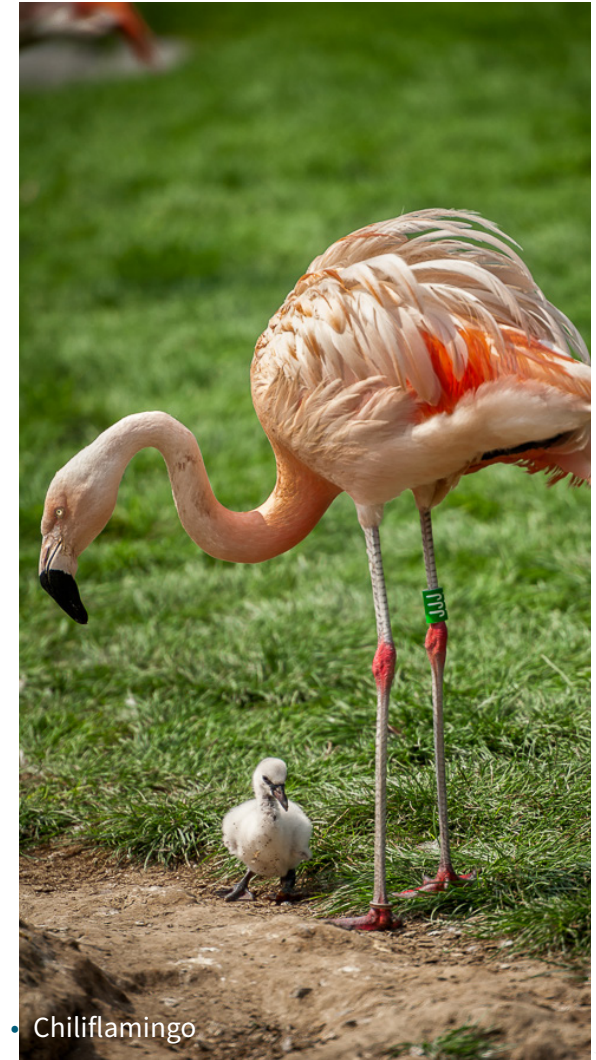
Dwergflamingo
(ZOO Planckendael)

KENMERKEN

- Klasse: vogels
- Orde: flamingoachtigen
- Familie: flamingo's

FLAMINGO'S ...

- hebben een grote ondersnavel die van boven opgeblazen lijkt, maar de bovensnavel is klein en ligt als een deksel op de ondersnavel. Grote gedeelten van het inwendige van de snavel zijn met dunne plaatjes (inwendige lamellen) bezet. Een scherpe knik ongeveer in het midden van de snavel zorgt ervoor dat de bovensnavel bij het zeven naar de grond is gekeerd. Daardoor blijft ook de ruimte tussen de beide snavelhelften bij het openen over de gehele lengte tamelijk klein. Bovendien wordt deze spleet nog smaller door de uitwendige hoornachtige lamellen, die opzij aan de boven- en ondersnavel uitsteken. Op die manier kunnen slechts deeltjes tot een bepaalde grootte met het water in de snavel worden gezogen. De flamingo houdt daarbij de snavel een beetje geopend en trekt zijn dikke vlezige tong terug, waardoor er onderdruk in de snavel ontstaat en het water naar binnen stroomt. Daarop sluit de vogel de snavel en beweegt de tong naar voren; het water wordt weer uit de snavel geperst en de voedseldeeltjes blijven aan de lamellen hangen. Als hij de tong opnieuw terugtrekt, worden deze door de hoornachtige, stekelige uitsteeksels van de tong in de mondholte gebracht (terwijl opnieuw water de snavel binnenstroomt).

• Chiliflamingo

VOORTPLANTING

Het wijfje kiest de **nestplaats** een paar dagen voor het leggen van de **eieren**. Dan wordt ook pas begonnen met de opbouw van het eigenlijke **nest**: een **stompe kegel** van opgehoopte modder met in het **midden** een **ondiepe kuil**. Als de eieren zijn gelegd, werken mannetje en wijfje nog verscheidene dagen ijverig verder. Zij gebruiken modder, stenen, mosselen, veren, gras en ander materiaal dat ze staand of liggend op het nest met de snavel kunnen pakken en dan om zich heen opstapelen. Zij voegen het losse materiaal samen door het zo nu en dan aan te stampen en op het nest te gaan liggen. De **hoogte** van de **modderkegel** is afhankelijk van de bodem; hij kan tot **40 cm** hoog zijn.

Op een rotsachtige bodem kan dit type nest ook geheel ontbreken. Daar maken ze met steentjes een nest.

Het legsel bestaat uit **één langwerpige kalkachtig wit ei** dat **27 tot 31 dagen** door het mannetje en het wijfje wordt **bebroed**.

Het pas uitgekomen jong heeft een **witgrijs donskleed**, een rechte rode snavel en dikke glazig gezwollen rode poten. Deze zwelling is echter de tweede dag nauwelijks meer te zien; de rode kleur van poten en snavel is na 7 à 10 dagen veranderd in diep zwart. Als er geen verstoring plaatsvindt, verlaat het jong uit zichzelf het nest als het tussen de 4 en 7 dagen is. Het wordt dan steeds door de ouders begeleid en verdedigd tegen andere vogels. Het duurt niet lang of de jongen worden steeds vaker door de ouders alleen gelaten; ze vormen dan losse groepen, **de kinderbewaarplaats**, waarbij zich steeds enige oudere vogels ophouden.

Als ze 2 à 3 weken oud zijn, krijgen de jongen een **tweede grijs donskleed** en de snavel begint krom te groeien. Na ongeveer 4 weken beginnen de eerste kleine schouderveren te verschijnen. Het filterapparaat ontwikkelt zich maar langzaam. De snavellamellen zijn na ongeveer 70 dagen, als de jongen al kunnen vliegen, nog niet geheel bruikbaar. Tot die leeftijd zijn de jongen dan ook nog niet goed in staat de voor

de oudere vogels kenmerkende voeding op te nemen. Ze zijn daarnaast aangewezen op de **voedzame voedingsvloeistof** die de ouders in slokdarm en voormaag afscheiden. Deze afscheiding is wat voedingswaarde betreft ongeveer te vergelijken met de melk van zoogdieren en is door carotenoïde (geelrode kleurstof) **bloedrood** gekleurd. In de eerste dagen krijgt het jong de vloeistof meestal als het onder de oudervogels op het nest zit en de kop onder de vleugels uitsteekt. Later staat het jong tijdens het voeren onder de oudervogel met de kop in dezelfde richting. De ouders **herkennen hun jong** aan het geluid en voeren alleen hem en geen andere, ook niet als de jongen al in de 'kinderbewartplaats' verblijven.

Het eerste jeugdkleed van de flamingo's is **overwegend grijsbruin**. Zij **ruien** als ze **9 tot 18 maanden** oud zijn en krijgen dan een **bleek verenpak** dat op dat van de volwassenen lijkt, maar sommige veren hebben aan de punten nog grijsbruine vlekken. Volledig **uitgekleurd** zijn de flamingo's pas als ze **3 à 4 jaar** zijn.

CHILIFLAMINGO

NEDERLANDSE NAAM

Chiliflamingo

FRANSE NAAM

Flamant du Chili

ENGELSE NAAM

Chilean flamingo

WETENSCHAPPELIJKE NAAM

Phoenicopterus chilensis

KENMERKEN

- Grootte: ± 105 m
- Gewicht: ± 2300 g

VERSPREIDINGSGEBIED

Broedt in centraal Peru, Bolivia, Argentinië, Chili en misschien in Paraguay met overwintering in Uruguay en Zuidoost-Brazilië.

BIOTOOP

De chiliflamingo komt vooral voor in wijde riviermondingen, lagunes en zoutmeren tot op 4500 m hoogte.

VOEDING

Het voedsel van de flamingo bestaat vooral uit waterdiertjes (schaaldieren, slakken, larven) die hij uit het water **zeeft** met de **snavel als filter**.

BEDREIGD

De chiliflamingo heeft te lijden onder jacht en toerisme. Het rapen van eieren door verzamelaars en irrigatieprojecten die de waterstand verstoren zijn ook heel duidelijke oorzaken van de dalende aantallen van deze prachtige vogels. Men schat hun aantal op ongeveer 200.000 individuen.

VERSPREIDINGSGEBIED CHILIFLAMINGO

DWERGFLAMINGO

NEDERLANDSE NAAM

Dwergflamingo

FRANSE NAAM

Flamant nain

ENGELSE NAAM

Lesser flamingo

WETENSCHAPPELIJKE NAAM

Phoeniconaias minor

DWERGFLAMINGO'S ...

- hebben een snavel met een basis die donkerrood, bijna zwart is.

KENMERKEN

- Grootte: 80 - 90 cm
Dit is de kleinste flamingosoort. Vrouwtjes zijn meestal iets kleiner dan de mannetjes.
- Spanwijdte: 90 - 100 cm
- Gewicht: 1500 - 2000 g

VERSPREIDINGSGEBIED

Het grootste aantal dwergflamingo's is te vinden in de Oost-Afrikaanse slenk. Daarnaast zijn er kleinere populaties in Namibië/Botswana, Mauritanië/Senegal en in het noordwesten van India/Pakistan.

BIOTOOP

De dwergflamingo's vind je aan lagunes en zoutmeren.

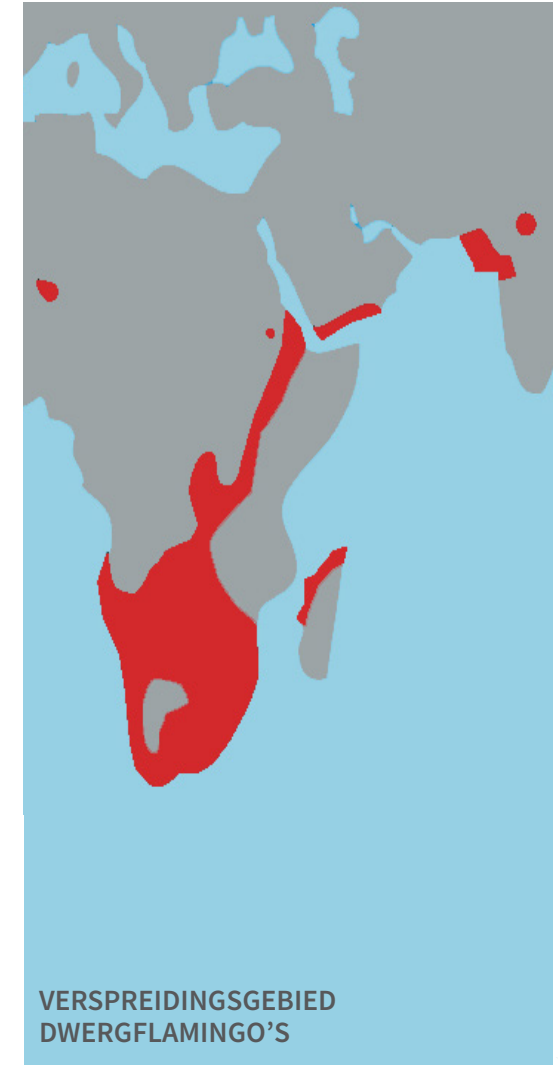
VOEDING

Hun voedsel bestaat voornamelijk uit blauwgroene algen en kiezelwieren.

Ze verzamelen hun voedsel aan het **wateroppervlak**. Hun **snavel** verdwijnt dus maar **deels** in het **water**.

BEDREIGD

Verstoring en verlies van habitat én watervervuiling hebben een negatief effect op het aantal dwergflamingo's.

VERSPREIDINGSGEBIED
DWERGFLAMINGO'S

CUBAANSE FLAMINGO

NEDERLANDSE NAAM

Cubaanse flamingo

FRANSE NAAM

Flamant des Caraïbes

ENGELSE NAAM

Caribbean flamingo

WETENSCHAPPELIJKE NAAM

Phoenicopterus ruber

KENMERKEN

- Grootte: 120 - 145 cm
Dit is de grootste flamingosoort. Vrouwtjes zijn meestal kleiner dan de mannetjes.
- Spanwijdte: 140 - 165 cm
- Gewicht: 2100 - 4100 g
- Max. leeftijd: tot meer dan 44 jaar
(in een dierentuin)

VERSPREIDINGSGEBIED

De Cubaanse flamingo komt voor in de Caraïben en op de Galapagoseilanden.

BIOTOOP

Deze flamingo's vind je vooral aan zoute lagunes en op zoutvlaktes.

VOEDING

Hun voeding bestaat uit waterdiertjes (schaaldieren, weekdieren, insecten, larven ...) en plantaardige materiaal als zaden en algen.

Om op zoek te gaan naar voedsel steekt de Cubaanse flamingo zijn kop en een groot deel van zijn **nek** helemaal **in het water**.

VERSPREIDINGSGEBIED
CUBAANSE FLAMINGO'S